

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola Česká Lípa, Arbesova 411

Arbesova 411, 470 01 Česká Lípa

Identifikátor školy: 600 074 358

Termín konání inspekce: 25., 26. a 27. října 2004

Čj.:	h4-1407/04-1076
Signatura:	oh1ay112

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Šestitřídní mateřská škola v Arbesově ulici byla zřízena Městem Česká Lípa, T.G.Masaryka č.p. 1. Do jedné třídy jsou zařazeny děti mladší tří let. Speciální péči pro děti s řečovými vadami zajišťuje jedna speciální třída. Škola má dvě odloučená pracoviště - tři třídy mateřské školy v ulici Jana Roháče z Dubé 2513 a jednu třídu mateřské školy v Dolní Libchavě 107. Provoz mateřské školy je od 6:30 do 16:00 hodin. Školní program vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Inspekce proběhla v pěti třídách v Arbesově ulici a jedné třídě v Dolní Libchavě.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekce byla kontrola a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávání ve školním roce 2004/2005
- průběhu a výsledků spontánních a řízených činností ve školním roce 2004/2005

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitelka školy absolvovala bakalářské studium speciální pedagogiky. Jedna z učitelek je nekvalifikovaná, je zaměstnána na snížený úvazek a dobu určitou. Ostatní jsou odborně a pedagogicky způsobilé. Úvazky učitelek odpovídají počtu dětí ve třídách i počtu dětí se speciálními potřebami a dětí mladších. V logopedické třídě pracují dvě učitelky, jedna z nich vystudovala speciální pedagogiku, druhá absolvovala kurz pro logopedické asistentky. Výhledově ředitelka řeší personální změny v souvislosti s odchodem druhé učitelky do důchodu.

Na odloučeném pracovišti v Dolní Libchavě má vedoucí učitelka snížený počet hodin přímé práce s dětmi na 24 hodin týdně, druhá učitelka pracuje na zkrácený úvazek. Souběžné působení obou učitelek je tak zajištěno pouze jeden den v týdnu, což omezuje náročnější aktivity.

Provoz všech pracovišť je dán organizačním schématem subjektu, organizačními řády, provozním řádem, plánovacím kalendářem zaměstnanců, rozpisu služeb učitelek, plány práce souvisejících akcí, rozpisem kroužků a dalšími interními směrnici. Je zaběhlý a funkční. Vedoucí učitelky odloučených pracovišť mají jasně stanovené kompetence. Předávání informací mezi pracovníky v jednotlivých objektech i mezi nimi je účinné. Kromě osobního jednání jsou využívány telefon, nástěnky a předávané dokumenty. Přenos informací mezi pracovišti zprostředkovává i paní účetní. S pověřenými vedoucími učitelkami se ředitelka schází operativně dle potřeby.

Vedení zaměstnanců na všech pracovištích vychází ze vzájemné spolupráce a dobrých kolegiálních vztahů. Součástí ročního plánu je plán kontrol a hospitací. Záznamy z kontrol jsou přehledné a věcné. Případné nedostatky řeší ředitelka ihned. Hospitační činnost nemá podstatný vliv na kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti. Výběr vzdělávacích akcí navštívených ve školním roce 2003/2004 vycházel z programu školy (logopedická prevence, semináře k hudební, výtvarné, jazykové a pohybové činnosti). Účast učitelek není

rovnoměrná. Jedním z kritérií při stanovení osobního ohodnocení je zájem učitelek o další vzdělávání. K samostudiu je k dispozici široká nabídka odborné literatury.

Personální podmínky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré, umožňují realizaci vzdělávacích záměrů.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Budova v Arbesově ulici je v klidné části města, blízko centra. Ve dvou patrech jsou čtyři třídy. Ve třech z nich je zapsáno 25 dětí a průměrná docházka se pohybuje okolo 20 dětí. Vzhledem k danému počtu dětí jsou malé prostory tříd, heren, ložnic i tělocvičny výrazně omezující. Velmi stísněná jsou také hygienická zařízení, společná vřdy pro dvě třídy. Šatny dětí, zázemí zaměstnanců, provozní prostory a kancelář ředitelky jsou v přízemí. V novější přístavbě je školní jídelna. Dvě třídy se zázemím v samostatném pavilonu jsou velké a světlé. Jedna z nich je využívána celou školou ke společným akcím. Šatny dětí jsou zde také stísněné. Dětské stolky a židle ve třídách jsou jedné velikosti, neodpovídají vzrůstu všech dětí. Úložné skříňky jsou ve většině tříd uzavřené, částečně omezují děti v samostatném výběru hraček a pomůcek. Malá tělocvična je dobře vybavená náradím i náčiním. Nejstarší děti pravidelně cvičí v tělocvičně blízké základní školy. Zahrada je rozlehlá, přirozeně zastíněná a dobře vybavená pro rekreační a pohybovou činnost dětí. Sousedí s hřištěm střední průmyslové školy, které děti také užívají.

Starší budova v **Dolní Libchavě** byla v posledních letech využívána pro různé účely a zřizovatel provádí pouze nejnútnejší havarijní opravy. Mateřské škole slouží přízemí, které je vkusně upravené a výrazně kontrastuje s vnějším vzhledem budovy. Všechny prostory působí esteticky, jsou čisté a světlé. Pozitivní jsou počet a velikost všech místností, účelově zařízená ložnice i jídelna, navazující na kuchyň. Kuchařka je v přímém kontaktu s dětmi, které tak mohou přirozeně poznávat souvislosti tvořící sociální životní prostředí. Velká zahrada se vzrostlými stromy poskytuje příležitosti k dětským hrám, vybavení je však již zastaralé.

Výběr, kvalita i množství hraček, pomůcek, stavebnic, hrového i doplňkového materiálu podněcovaly aktivní činnosti dětí. V průběhu inspekce byly použity klavíry, přehrávače, starší počítač a tělovýchovné náradí. Pověřené vedoucí učitelky, ředitelka a hospodářka školy mají k dispozici počítače s tiskárnou. Školní knihovny jsou dobře vybavené dětskou i odbornou literaturou.

Ředitelka si je vědoma prostorového omezení tříd v budově v Arbesově ulici. Možnosti řešení této situace bude projednávat se zřizovatelem. Obnovování vybavení a potřebná údržba jsou pravidelně projednávány se zřizovatelem, závisí na jeho finančních možnostech.

Malé prostory některých tříd v budově v Arbesově ulici omezovaly rozvoj volných her, pohybových aktivit i dalších činností dětí. Materiální podmínky byly proto celkově hodnoceny jako průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně-vzdělávací program

Ředitelka zpracovala dlouhodobý koncepční záměr, který je společný pro všechny součásti mateřské školy. Stanovila hlavní cíle, prostředky a způsoby jejich naplňování. Ty jsou v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy. Naznačeny jsou i způsoby evaluace. Výběr témat a tzv. „miniprogramy“ jsou podkladem pro jednotlivé třídní programy. Ty jsou

zpracovány na školní rok 2004/2005. Uvádí charakteristiku skupiny, přehledy výrazných zvláštností jednotlivců (např. levorukost, výslovnost), hlavní úkoly, činnosti a příležitosti, které budou dětem nabízeny, i výběr témat. Konkrétní postupné cíle, metody a prostředky si učitelky určují v krátkodobých plánech, zpravidla týdních.

Povinná dokumentace je vedena v předepsaném rozsahu. Přehledy výchovné práce i vyhodnocování krátkodobých tematických celků průkazně dokumentují plnění stanovených cílů. Tato dílčí hodnocení spolu s poznatky ředitelky a pověřených učitelek z kontrolní a hospitační činnosti jsou podkladem pro výroční zprávu školy.

Uspořádání činností a aktivit v průběhu dne zpravidla zohledňuje psychohygienická hlediska. Průběh dopoledních činností v jedné ze tříd v samostatném pavilonu značně narušovalo několik okolností – postupný příchod dětí po osmé hodině s otvíráním vstupních dveří učitelkou, odchod části dětí na angličtinu a společná svačina. Činnost dětí v hlavní budově v Arbesově ulici výrazně omezovaly prostorové podmínky. Celkově byly spontánní a řízené činnosti v rovnováze. Organizace řízených činností nebyla vždy optimální, jejich obsah a metody nezohledňovaly ve všech případech individuální možnosti dětí. Pozitivní byla v některých třídách možnost volného výběru ze spontánních či skupinově řízených aktivit. Pitný režim byl zajištěn, jeho organizace však neumožňovala samostatnou obsluhu dětí.

Do logopedické třídy byly děti přijaty na doporučení odborného pracoviště speciálně pedagogického centra pro děti s vadami řeči. Zjištěné diagnózy opožděného vývoje řeči jsou často kombinované s dalším problémem (smyslové či zdravotní postižení). Odborně je prováděna pedagogická diagnostika dětí, zakládány dětské práce, hodnoceny postupy a úspěšnost. Individuální péči (logopedickou nápravu, grafomotorická cvičení) provádí učitelka s dětmi jednotlivě hned po příchodu do mateřské školy a potom od 12:00 do 12:40 hodin. V kontextu denních činností je zvolená organizace z psychohygienického hlediska pro děti náročná. Provoz třídy je v odpoledních hodinách (od 14:30) spojen se sousedním oddělením. Děti jsou na sebe již zvyklé a kontakt se správně mluvícími dětmi je přirozeně stimuluje.

Informační systém vůči rodičům v jednotlivých odloučených pracovištích je funkční. Je založen na osobním jednání zákonných zástupců dětí a učitelek. Využívány jsou také nástěnky, různé akce pro rodiče i společné schůzky.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávacích činností

Kvalifikovanost učitelek a zájem o práci se pozitivně projevovaly v používání vhodných didaktických postupů, volbě efektivních metod a jejich otevřeném přístupu k dětem. Speciální vzdělání přispělo k účinnosti práce učitelky v logopedické třídě, která metodicky vede nekvalifikovanou učitelku.

Spontánní činnosti

Bezprostřední příprava učitelek na spontánní činnost se projevila především v úpravě prostředí i cíleně připravené nabídce činností, která byla směřována ke stanoveným dílčím cílům. Velké možnosti seberealizace dětí byly pozorovány především ve třídě v samostatném pavilonu. Velký prostor, volný přístup k hračkám a pomůckám, prolínání spontánních a skupinově řízených činností volených dětmi podle jejich zájmu je aktivizovaly. Byly respektovány jejich individuální možnosti, potřeby i tempo. Práci učitelky se skupinami i jednotlivci narušovaly postupné příchody a odchody dětí. Průběžně organizované svačiny v dalších třídách více respektovaly individuální potřeby dětí, nenarušovaly jejich emocionální zaujetí a soustředění ve zvolených aktivitách. Ve všech sledovaných spontánních činnostech byly využity metody experimentu, manipulace a práce s chybou. Kromě sociálních dovedností se u dětí rozvíjely i poznávací procesy, představitost a fantazie. Ne vždy měly děti pro rozvíjení her a spontánních činností dostatečný časový prostor. Jejich brzké ukončování

omezovalo děti přicházející do mateřské školy později. Učitelky projevovaly dětem emoční podporu a pochvalu. Děti se k nim obracely s důvěrou, vyhledávaly je ke společné činnosti i sdělování svých zážitků.

Spontánní činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Řízené činnosti

Realizované skupinové i frontální řízené činnosti vycházely z aktuálních tematických plánů. Učitelky je měly dobře připravené, včetně vhodných pomůcek. Průpravná cvičení podle promyšleně zpracovaných sestav cviků i motivované pohybové aktivity zajistily procvičení všech svalových oblastí. Nápaditá motivace vedla ke snaze dětí a jejich radosti z pohybu. Ve třídách s větším věkovým rozptylem byly cíle diferencované pro starší a mladší děti. Použité metody neodpovídaly vždy jejich vlastním zkušenostem, nebyly pak pro ně zajímavé, míra jejich aktivní účasti byla časově omezená. Snahy učitelek děti znovu motivovat a zaujmout měly jen krátkou účinnost. Ve skupinově řízených aktivitách, které si děti vybraly z vlastního zájmu, jim rozmanité a přiměřené metody umožnily uplatnit ve velké míře osobní prožitky a znalosti z reálného prostředí, zvolit si vlastní pracovní tempo. Účinná byla i spoluúčast učitelky při pracovní činnosti ve skupině. Učitelka předváděla správné pracovní postupy, mohla dětem poradit i pomoci. Společná dramatizace pohádky přinesla dětem hojnost zážitků. Úvodní, vynikajícím způsobem zdramatizovanou, veršovanou formu však učitelka dále nevyužila. Následná klasická dramatizace byla založena na stereotypních úkolech, oživených však velmi dobře využitou prací s chybou. Všechny učitelky připravovaly příležitosti k samostatným řečovým projevům dětí, vstřícně je přijímaly a rozvíjely. V jednom případě použité uzavřené otázky vyjadřování dětí nepodporovaly. Učitelky jednaly s dětmi vstřícně a partnersky. Ve dvou případech bylo chování učitelek výjimečně povzbudivé a podněcující, vycházelo z výborné znalosti osobností jednotlivých dětí, výrazně podporovalo vytváření vztahů sounáležitosti a kamarádství. Při hodnocení si učitelky vybíraly pozitivní projevy dětí, snažily se nezdůrazňovat jejich nezdary či nevhodné chování.

Kolektivní logopedická práce ve speciální třídě byla příkladně připravená a promyšlená, korespondovala s vývojovou řadou hlásek a zahrnovala komplexní rehabilitační cvičení. Vhodnou motivací byly děti aktivizovány, úkoly vycházely z již zažitých dovedností, jejichž prostřednictvím byly upevňovány nové řečové postupy. Častá změna polohy, využití netradičního hudebního nástroje a hry na tělo přispívaly k soustředěnosti dětí. Napodobováním byla korigována artikulace. Pomocí smyslové hry byly procvičovány posloupně prováděné pohyby, haptické vjemy, prostorová orientace i početní představy. Muzikálnost a zaujetí učitelky se projevíly širokou zásobou písní, které děti dobře znaly a uměly s nimi pracovat. Její profesionální přístup byl zřejmý i v taktním výběru motivace k procvičování hlásek s ohledem na aktuální stav výslovnosti dětí. Klidné vystupování učitelky a její vstřícný přístup vytvářely prostor pro toleranci, upevňovaly přátelské vztahy, podporovaly otevřenou komunikaci.

Celkově byly řízené činnosti hodnoceny jako velmi dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

- Pohybový rozvoj byl na dobré úrovni. Horší prostorové podmínky v Arbesově ulici nahrazuje škola využíváním dalších možností – tělocvičny základní školy, hřiště střední průmyslové školy, plaveckého výcviku a pobytu venku. V průběhu dne učitelky vytvářely mnoho příležitostí k rozvíjení jemné motoriky.

- Sebeobslužné dovednosti jsou přiměřené věku dětí. Velký důraz učitelek na bezpečnost dětí někdy omezuje jejich samostatnost při stolování, hygieně a pitném režimu.
- Byl kladen důraz na vytváření dobrých vztahů mezi dětmi. Komunikace mezi učitelkami a dětmi byla častá a bezprostřední. K užívání zdvořilostních formulací byly děti vedeny vzorem učitelek.
- Škola zajišťuje péči o správnou výslovnost a rozvoj řeči. Úroveň vyjadřovacích schopností byla různá, odrážela především rodinné prostředí dětí.
- Většina dětí projevovala přiměřenou sebedůvěru.
- Vzájemná spolupráce byla pozorována především mezi staršími dětmi. V námětových hrách se děti vžívaly do různých sociálních rolí.
- Úroveň poznatků o okolním světě odpovídala věku dětí. U nejstarších dětí byly rozvíjeny logické postupy, analyzování, porovnávání a dedukce.
- Představivost a fantazie se projevily především v konstruktivních činnostech a výtvarné práci, ale i ve smyslových hrách u nejmladších dětí.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škola spolupracuje se sousední základní školou a střední průmyslovou školou, kde děti také vystupují při slavnostním předávání maturitních vysvědčení jejím absolventům. Kabinet literární výchovy pracující při škole pořádá přehlídky pro českolipské mateřské školy. Děti se pravidelně účastní přehlídky Mateřinka a doprovodného programu na Veletrhu dětské knihy v Liberci. Škola připravuje vystoupení dětí pro vítání občánků, pro důchodce a jubilanty.

Obohacením života školy jsou zájmové kroužky (pěvecký, keramický, angličtiny atd.) i různé další akce pro děti, rodiče i veřejnost (karneval, masopust, akademie, výlety atp.).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina č.j.:12267/ŠKOL/2002
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.: OŠM-091/03-RZS
3. Jmenování ředitelky do funkce č.j.: 14617/ŠKOL/2002
4. Rozhodnutí ředitelky školy o výjimce z počtu dětí č.j.: 98/03 na školní rok 2004/2005
5. Výkaz škol (MŠMT) V1-01 k 30. září 2004
6. Doklady o vzdělání všech učitelek kontrolovaných pracovišť ve školním roce 2004/2005
7. Přehledy výchovné práce všech sledovaných tříd na školní rok 2003/2004
8. Přehledy docházky dětí všech sledovaných tříd za měsíce září a říjen 2004
9. Přihlášky dětí k docházce do sledovaných pracovišť mateřské školy ve školním roce 2004/2005
10. Rozhodnutí o přijetí dětí k docházce do sledovaných pracovišť mateřské školy ve školním roce 2004/2005

11. Evidenční listy všech dětí docházejících do sledovaných pracovišť mateřské školy ve školním roce 2004/2005
12. Rámcový program pro předškolní vzdělávání č.j.:14 132/01-22
13. Program školy na školní rok 2004/2005
14. Třídní programy sledovaných tříd na školní rok 2004/2005
15. Dokumentace dětí zařazených do speciální třídy ve školním roce 2004/2005
16. Organizační řád platný od 1. září 2003
17. Organizační schéma mateřské školy včetně odloučených pracovišť na školní rok 2004/2005
18. Provozní řád ze dne 30. srpna 2004
19. Pracovní řád z 31. března 2003
20. Postup při vyřizování stížností z 30. září 2003
21. Zásady při pobytu mimo objekty školy z 5. června 2003
22. Zásady v krizových situacích z 10. června 2004
23. Informace pro rodiče ve sledovaných pracovištích, nedatováno
24. Plánovací kalendář zaměstnanců na školní rok 2004/2005
25. Plán kontrol a hospitací pro kontrolovaná pracoviště na školní rok 2004/2005
26. Plán práce souvisejících akcí pro kontrolovaná pracoviště na školní rok 2004/2005
27. Rozpis služeb učitelek pro kontrolovaná pracoviště na školní rok 2004/2005
28. Rozpis kroužků pro sledovaná pracoviště na školní rok 2004/2005
29. Záznamy z kontrol a hospitací provedených na kontrolovaných pracovištích ve školním roce 2004/2005
30. Zápisy z pedagogických porad z 30.srpna a 8. září 2004

ZÁVĚR

Sloučení mateřské školy Arbesova s dvěma dalšími školami do jednoho subjektu přineslo velké zatížení pro ředitelku školy. První poznatky z organizace řízení a vedení průběžně vyhodnocuje, některé jednotlivosti řeší ihned.

Personální podmínky ve sledovaných součástech jsou velmi dobré, umožňují realizaci školního programu. Působení nekvalifikované učitelky je časově omezeno. Odborné zajištění speciální péče v logopedické třídě má po očekávaných personálních změnách ředitelka připraveno.

Ve starší budově v Arbesově ulici jsou prostorové podmínky velmi omezené, v ostatních budovách jsou velmi dobré. Vybavení školy pomůckami je podnětné a průběžně doplňované.

Sledovaná výchovně-vzdělávací činnost byla promyšlená, navazovala na předcházející aktivity a poznatky dětí. Velkou pozornost učitelky věnovaly účinné motivaci. Jejich vstřícný přístup akceptující potřeby a individuální zvláštnosti dětí se projevoval v přátelské pracovní atmosféře a bezprostřední komunikaci.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Jirkalová	v. r.
Členové týmu	Bc. Růžena Janatová	v. r.

V Liberci dne 25. listopadu 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 29. listopadu 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Bc. Pavlína Černá	v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Liberec, Masarykova 28, 460 01 Liberec. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	13. prosince 2004	K h4-1407/04-1076
Zřizovatel	13. prosince 2004	K h4-1407/04-1076

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.